FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT GEORGES COSMAS

fremsat den 25. marts 1999 *

I — Indledning

1. I denne sag, der er anlagt i medfør af EF-traktatens artikel 169, har Kommissionen nedlagt påstand om, at det fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 91/157/EØF af 18. marts 1991 om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer [1] (herefter »direktivet«), idet den ikke har truffet og/eller givet meddelelse om alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme direktivets artikel 6.

II — De relevante retsregler

2. I direktivets artikel 1 bestemmes følgende:

»Formålet med dette direktiv er at gennemføre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om nyttiggørelse og kontrolleret bortskaffelse af brugte batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer som anført i bilag I.«

3. I direktivets artikel 6 bestemmes følgende:

»Medlemsstaterne udarbejder programmer med henblik på følgende mål:

— mindskelse af tungmetalindholdet i batterier og akkumulatorer

— fremme af markedsføring af batterier og akkumulatorer, der indeholder mindre mængder af farlige stoffer, og/eller som indeholder mindre forurenende stoffer

— gradvis nedbringelse af mængden af brugte batterier og akkumulatorer henhørende under bilag I i husholdningsaffald

* Originalsprog: græsk.

1 — EFT L 78, s. 38.

— fremme af forskning vedrørende nedbringelse af indholdet af farlige stoffer, anvendelse af mindre forurenende erstatningsstoffer i batterier og akkumulatorer samt vedrørende mulighederne for genanvendelse

— særskilt bortskaffelse af brugte batterier og akkumulatorer henhørende under bilag I.

Programmerne udarbejdes første gang for en periode på fire år, der begynder den 18. marts 1993. De meddeles Kommissionen senest den 17. september 1992.

Programmerne kontrolleres og ajourføres regelmæssigt og mindst hvert fjerde år under hensyntagen til den tekniske udvikling og de økonomiske og miljømæssige forhold. De ændrede programmer meddeles i god tid til Kommissionen.«

III — De faktiske omstændigheder

4. Den 22. december 1992 sendte Kommissionen en skrivelse til den franske regering for at minde den om dens forpligtelser i henhold til direktivets artikel 6 og for at anmode den om at fremsende en kopi af de programmer, der er nævnt i denne bestemmelse. Skrivelsen blev ikke besvaret.

5. På denne baggrund sendte Kommissionen den 3. juli 1995 i overensstemmelse med proceduren i henhold til traktatens artikel 169 den franske regering en åbningsskrivelse [2], hvori den anførte, at Den Franske Republik efter de oplysninger, der forelå for Kommissionen, ikke havde opfyldt sine forpligtelser i henhold til direktivets artikel 6, og hvori den opfordrede Den Franske Republik til at fremsætte sine bemærkninger hertil inden for en frist på to måneder.

6. Den franske regering besvarede åbningsskrivelsen ved skrivelse af 19. september 1995 til Kommissionen, idet den henviste til, at en bekendtgørelse, der skulle gennemføre direktivet i national ret, var under udarbejdelse. Nærmere bestemt anførte den, at bekendtgørelsen var under behandling i Conseil d'État.

7. Endvidere sendte regeringen den 9. april 1996 Kommissionen et forslag til bekendtgørelse og anførte, at programmerne i henhold til direktivets artikel 6 var udarbejdet, og at de ville blive underskrevet inden for én til to måneder.

2 — Skrivelse SG(95) D/8446 af 3.7.1995.

8. Da der ikke var fremkommet andre oplysninger om disse programmer, sendte Kommissionen den 5. maj 1997 Den Franske Republik en begrundet udtalelse [3], hvori den konstaterede, at Den Franske Republik ikke havde overholdt de forpligtelser, der påhviler den, idet den ikke havde givet meddelelse om de programmer, der er omhandlet i direktivets artikel 6. Kommissionen opfordrede Den Franske Republik til at rette sig efter udtalelsen inden to måneder efter meddelelsen heraf.

9. Ved skrivelse af 12. juni 1997 meddelte Den Franske Republik Kommissionen, at forslaget til den bekendtgørelse, der skulle gennemføre direktivet i national ret, var forelagt premierministeren til behandling, og at man regnede med, at alle nødvendige bestemmelser ville være indført inden den 1. januar 1998.

10. Som anført af den franske regering i svarskriftet og som erkendt af Kommissionen i replikken, har Den Franske Republik endeligt vedtaget foranstaltninger til gennemførelse af direktivet i national ret. Nærmere bestemt udstedte den bekendtgørelse 97-1328 af 30. december 1997, og den 20. januar 1998 blev bekendtgørelsen meddelt Kommissionen, hvilket denne selv har oplyst.

11. Da Kommissionen fandt, at denne gennemførelse i sig selv ikke havde nogen konsekvenser for den foreliggende sag, at den franske regering ikke havde truffet samtlige nødvendige foranstaltninger for gennemførelsen af direktivets artikel 6, og at regeringen under alle omstændigheder ikke havde underrettet Kommissionen om nogen form for foranstaltninger til gennemførelse af artikel 6, anlagde Kommissionen den 14. maj 1998 denne sag ved Domstolen.

IV — Parternes anbringender

12. Kommissionen støtter sit sagsanlæg på EF-traktatens artikel 189, stk. 3, og på samme traktats artikel 5, stk. 1, hvorefter enhver medlemsstat, som et direktiv rettes til, er forpligtet til at nå de deri tilsigtede mål inden for den fastsatte frist. Kommissionen henviser også til Domstolens faste praksis, hvorefter en medlemsstat ikke kan påberåbe sig bestemmelser, praksis eller forhold i sin nationale retsorden som begrundelse for ikke at overholde forpligtelser og frister, der følger af fællesskabsdirektiver. Endelig anfører Kommissionen til støtte for sit søgsmål, at en medlemsstat i henhold til Domstolens faste praksis ikke kan påberåbe sig det forhold, at lovbestemmelser eller administrative forskrifter, som er nødvendige for generelt at gennemføre direktivet i national ret, endnu ikke er blevet truffet, med henblik på at begrunde et andet traktatbrud, der vedrører en konkret forpligtelse, der følger af samme direktiv.

13. Kommissionen anfører, at det ikke er bestridt, og at det er ubestrideligt, at Den

3 — Skrivelse C(97) 640 endelig udg. af 5.5.1997.

Franske Republik ikke har truffet alle de nødvendige foranstaltninger for at opstille de i direktivets artikel 6 fastsatte programmer og/eller at foranstaltningerne ikke er blevet meddelt Kommissionen inden for de fastsatte frister.

14. Kommissionen gør endvidere gældende, at Den Franske Republik under den administrative procedure ikke har truffet nogen form for foranstaltning, der kan anses for et program i henhold til direktivets artikel 6, men at den udelukkende har bekræftet, at de nødvendige foranstaltninger var under udarbejdelse. Kommissionen fremhæver, at visse af de foranstaltninger, som nævnes i Den Franske Republiks svarskrift, aldrig er blevet meddelt den.

15. Kommissionen anfører tillige, at uanset det forhold, at de af sagsøgte meddelte oplysninger på dette stadium i sagen er af en meget kortfattet og almen karakter, er det klart, at handlinger eller forskrifter som de af Den Franske Republik beskrevne på ingen måde opfylder forpligtelsen til at udarbejde et program i henhold til artikel 6, således som dette er defineret i Domstolens praksis. Sagsøgeren gør gældende, at det med henblik på at efterprøve denne påstand hverken er nødvendigt eller hensigtsmæssigt at tage stilling til de nævnte foranstaltninger i detaljer, eftersom det tydeligt fremgår af beskrivelsen af dem, at det drejer sig om spredte og ufuldstændige foranstaltninger af »delvis« og »fragmenteret« karakter[4]. Ifølge Kommissionen er foranstaltningerne på den ene side forskellige fra den ene del af Frankrig til den

4 — Kommissionen har imidlertid subsidiært fremsat en detaljeret kritik af de foranstaltninger, som den franske regering — der finder, at disse dækker de i direktivets artikel 6 nævnte mål — har påberåbt sig i svarskriftet.
Hvad angår foranstaltningerne vedrørende det første mål i direktivets artikel 6 anfører Kommissionen, at den for det første ikke kan tage stilling til, om der foreligger et »program«, som er iværksat af de franske producenter, eftersom den ikke har fået meddelelse om en foranstaltning af en sådan art, som en foranstaltning truffet af eller koordineret af medlemsstaten; for det andet vedrører det første mål i direktivets artikel 6 ikke udelukkende »batterier til almindelig brug«, men samtlige batterier og akkumulatorer; for det tredje udgør en simpel forespørgsel hos producenterne med henblik på at opnå et forbud mod markedsføring af visse batterier ikke et program i den anførte forstand; for det fjerde synes forslaget om at forlænge visse blybatteriers levetid — fordi såvel fremgangsmåden som tidsplanen er ukendt — at tilsigte en reducering af mængden af brugte batterier, hvilket ikke er ensbetydende med en nedsættelse af tungmetalindholdet.
Hvad angår foranstaltningerne til opfyldelse af det andet mål i direktivets artikel 6 fremhæver Kommissionen, at den ikke kan afgøre, om der foreligger en »kampagne«, og at sagsøgte ikke nævner nogen foranstaltning i denne henseende, som sagsøgte selv har truffet, mens Kommissionen samtidig nævner, at mærkningen med tungmetalindholdet udgør en specifik forpligtelse i henhold til direktivets artikel 4, stk. 2, og at det i direktivets artikel 6 nævnte mål ikke kun vedrører batterier, men ligeledes akkumulatorer.
Hvad angår foranstaltningerne vedrørende det tredje mål i direktivets artikel 6 gentager sagsøgeren sin kritik af den franske regerings manglende initiativ og koordinering af mange af de trufne foranstaltninger, og bemærker, at disse foranstaltninger ikke indgår som led i en kvalitativ og tidsmæssig planlægning, hvilket nødvendigvis indgår i begrebet program. Vedrørende handlinger udført af lokale organer fremhæver Kommissionen, at planlægningen af særskilt indsamling udgør en specifik forpligtelse i henhold til direktivets artikel 7. Kommissionen nævner ligeledes, at punktvise resultater fra visse indsamlingssteder hvad angår indsamling af batterier — der er ikke angivet nogen som helst tal for akkumulatorer — på ingen måde udgør »programmer« i henhold til direktivets artikel 6.
Hvad angår fremme af forskning gør Kommissionen opmærksom på, at de »overvejelser«, som den franske regering henviser til, kun indirekte og delvis angår direktivets mål, at de hverken angår batterier eller genanvendelsessystemer, og at de ikke tydeligt indgår i et program, der er koordineret af medlemsstaten. Endelig anfører Kommissionen, at de konkrete resultater af disse to »overvejelser« ikke er nævnt, og at den anden først blev påbegyndt i 1996, altså fire år efter udløbet af den i direktivet fastsatte frist for udarbejdelsen af første program.
Hvad angår det femte mål i direktivets artikel 6 finder Kommissionen, at den franske regerings faktiske oplysninger om for det første mængden af bestemte indsamlede akkumulatorer og behandlingen heraf og for det andet de tre former for økonomisk støtte, ikke gør det muligt at konkludere, at der er tale om programmer. Endvidere vedrører disse oplysninger en række punktvise foranstaltninger, hvorfor der ikke er nogen garanti for, at de omfatter samtlige batterier og akkumulatorer.

anden, fordi de ikke udgør resultatet af en af medlemsstaten koordineret handling, men er resultatet af initiativer fra private personer eller virksomheder eller lokale organer, og på den anden side indeholder de hverken talmateriale eller oplysninger om tidspunkterne for deres gennemførelse, hvilket Domstolen har fundet nødvendigt, for at bestemte foranstaltninger kan betegnes som programmer.

16. Hvad angår foranstaltninger, som er under udarbejdelse, og aftaler, som skal indgås, med henblik på planlægningen af bortskaffelsen fremhæver Kommissionen, at det er åbenbart, at disse foranstaltninger endnu ikke er blevet truffet, og den anfører, at planer om foranstaltninger er uden betydning for fastslåelsen af et allerede begået traktatbrud.

17. Kommissionen gør endvidere gældende, at den franske regerings henvisning til direktivernes generelle karakter er uden betydning for den foreliggende sag. Direktivet begrænser sig ikke til at fastsætte de fem mål i artikel 6, men forpligter klart medlemsstaterne til at vedtage flerårige og fortløbende programmer for at nå disse mål. Denne specifikke forpligtelse kan ikke betragtes som den samme som den generelle forpligtelse til at nå direktivets mål.

18. Endelig fremhæver sagsøgeren, at Den Franske Republik under alle omstændigheder ikke har meddelt den indholdet af noget program om de i direktivets artikel 6 nævnte mål, hverken inden for den i artikel 6 fastsatte frist (dvs. før den 17.9.1992), eller inden for den i den begrundede udtalelse fastsatte frist, eller inden afgivelsen af replikken. Sagsøgeren anfører, at denne tilsidesættelse er væsentlig og ikke er af ren formel karakter.

19. På denne baggrund har Kommissionen påstået dels, at det fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat direktivets artikel 6, idet den ikke har truffet og/eller givet meddelelse om alle de foranstaltninger, der er nødvendige med henblik på at efterkomme denne artikel, dels at den sagsøgte medlemsstat tilpligtes at betale sagens omkostninger.

20. Den Franske Republik gør gældende, at de fem mål, der er nævnt i direktivets artikel 6, er nået eller er ved at blive nået som følge af forskellige foranstaltninger truffet af de franske myndigheder. Sagsøgte gør først og fremmest gældende, at direktivet er blevet gennemført i fransk ret ved bekendtgørelse 97-1328, hvis vedtagelse har gjort det muligt for Kommissionen at afslutte den administrative procedure, som denne havde indledt i henhold til EF-traktatens artikel 171 som følge af, at Den Franske Republik ikke havde opfyldt Domstolens dom af 29. maj 1997, Kommissionen mod Frankrig [5]. Den Franske

5 — Forenede sager C-282/96 og C-283/96, Sml. I, s. 2929, hvori Domstolen bl.a. fastslog, at Den Franske Republik, ved ikke inden for de fastsatte frister at have vedtaget de love og administrative bestemmelser, der var nødvendige for at efterkomme direktiv 91/157, havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivets artikel 11, som har følgende ordlyd: »1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dette direktiv inden den 18.9.1992. De underretter straks Kommissionen herom. 2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv. Kommissionen underretter de øvrige medlemsstater herom.«

Republik har erkendt, at de forskellige foranstaltninger, den har truffet for at gennemføre de i direktivets artikel 6 nævnte mål, ikke har form af programmer, men den fastholder, at eftersom de nævnte foranstaltninger dækker målene i direktivets artikel 6, er traktatbruddet af rent formel karakter. Den anfører endvidere, at for så vidt formålet med et direktiv opfyldes, har medlemsstaterne et skøn hvad angår gennemførelsen af direktivets bestemmelser. Ifølge den franske regering er det væsentligt, at de offentlige myndigheder samt erhvervslivet har iværksat en lang række foranstaltninger, som vedrører såvel de erhvervsdrivende som privatpersoner, med henblik på at nå de fem mål, der er nævnt i direktivets artikel 6. Som sagsøgte har anført, er der endvidere andre væsentlige foranstaltninger under udarbejdelse.

21. Hvad angår det første mål i direktivets artikel 6, dvs. mindskelse af tungmetalindholdet i batterier og akkumulatorer, gør den franske regering således gældende, at de trufne foranstaltninger har haft til formål at mindske forureningen og ændre sammensætningen af produkterne. Nærmere bestemt anfører den franske regering følgende:

— For det første har de franske producenter iværksat et program til nedbringelse af kviksølvindholdet, som siden 1993 har medført, at kviksølv er fjernet i almindelige cylinder- og prismeformede batterier. På denne måde er anvendelsen af kviksølv nu begrænset til særlige batterier, der ikke sælges i større omfang, eftersom de gradvist erstattes af substituerbare produkter.

— For det andet har producenterne anmodet om et forbud, som skal gælde fra den 1. januar 1999, mod salg af kviksølvoxidbatterier samt ikke-alkaliske og alkaliske batterier, der indeholder ekstra kviksølv.

— For det tredje findes der et forslag om at forlænge blybatteriers levetid og nedsætte deres blyindhold ved at tilsætte et ikke-forurenende tilsætningsstof (»Métaleurop«-projektet, som støttes af Kontoret for Miljø og Energikontrol (herefter »ADEME«)). Dette projekt har til formål at formindske mængden af brugte batterier med 15-20%.

22. Hvad angår andet mål i direktivets artikel 6 anfører den franske regering, at batteriproducenterne har ført en kampagne for, at det procentvise indhold af kviksølv- og cadmium angives på batterierne.

23. Hvad angår tredje mål i direktivets artikel 6 gør sagsøgte gældende, at der med hensyn til indsamling af batterier og akkumulatorer er truffet foranstaltninger af virksomheder, producenter, lokale organer og forretninger. Nærmere bestemt nævner den franske regering indsamlingen af bly-

batterier, som forestås af bilforhandlerne i foreningen »Relais Vert Auto« (ADEME deltager i indsamlingen og støtter projektet), Métaleurop's opstilling af tætte beholdere til indsamling af blybatterier, iværksættelsen af et genanvendelsessystem (Ecovolt-foreningen) for nikkel-cadmium-, nikkel-metal-hydrid og lithium-akkumulatorer, France Logistique Systèmes' undersøgelse af indsamlingen af sikkerhedsbelysning, indsamlingen (siden 1994) af engangskameraer forestået af den franske sammenslutning af fotoproducenter (Féderation française des industries de l'image) (på nuværende tidspunkt indsamles mellem 90 og 95% af kameraerne, og mængden af indsamlede batterier steg i perioden 1994-1997 fra 19 tons til 91 tons), den selektive indsamling af og indsamlingssteder for batterier og akkumulatorer, forretningers og navnlig de store varehuses indsamling af visse batterier og akkumulatorer, samt mindre virksomheders indsamling af knapcelle-batterier.

24. Hvad angår det fjerde mål i direktivets artikel 6 anfører den franske regering, at den i 1992 havde overvejelser om brugen af cadmium i bl.a. nikkel-cadmium-akkumulatorer, og i 1996 iværksatte overvejelser om brugen af bly i bl.a. blyakkumulatorer.

25. Hvad angår det femte mål i direktivets artikel 6 gør den franske regering gældende, at der ud over foranstaltningerne vedrørende det tredje mål er taget følgende initiativer:

— 5,4 mio. ud af 6 mio. blybatterier indsamles og nyttiggøres i 6 genanvendelsesanlæg i Frankrig.

— Ca. 1 000 tons bærbare nikkel-cadmium og nikkel-metal-hydrid batterier og akkumulatorer er blevet behandlet i 1997, dvs. en genanvendelsesprocent på ca. 4-5%.

— Den økonomiske støtte, som ADEME har ydet til genanvendelse af nikkel-metal-hydrid akkumulatorer, nyttiggørelse af de 10-15% bly, der stadig findes i affaldet fra destruerede batterier, genanvendelse af ikke-forurenede polymere stoffer, der hidhører herfra (investeringer i industrien er nært forestående) og indførelsen af et genanvendelsessystem for lithiumbatterier og -akkumulatorer (denne branche begynder nu at fungere).

— ADEME's offentliggørelse af oplysninger om alle de steder i Frankrig, hvor batterier og akkumulatorer nyttiggøres.

— Miljøministeriets udarbejdelse af en undersøgelse om virkningen af de bat-

terier og akkumulatorer, som ikke er omfattet af direktivet, og som hører under behandling af husholdningsaffald gennem indsamling af dette affald.

26. Med hensyn til de planlagte foranstaltninger bemærker den franske regering, at man inden for rammerne af bekendtgørelse 97-1328, hvorved direktivet blev gennemført i fransk ret, er ved at udarbejde aftaler, som har til formål at oprette bortskaffelsessystemer, og at fastlægge, hvorledes disse skal fungere, og således bidrage til gennemførelsen af de i direktivets artikel 6 nævnte mål.

27. Over for Kommissionens påstand om, at den franske regering ikke har koordineret de nævnte foranstaltninger, henviser regeringen til den væsentlige rolle, ADEME [6] spiller i forbindelse med vedtagelsen af en række af disse foranstaltninger, navnlig, som allerede nævnt, takket være dets økonomiske støtte til forskellige projekter, der falder inden for rammerne af gennemførelsen af direktivets mål. Den sagsøgte regering gør gældende, at den med hjælp fra ADEME har bidraget til at iværksætte hovedparten af de foranstaltninger, der har til formål at gennemføre de fem mål, der er nævnt i direktivets artikel 6.

6 — Som sagsøgte nævner, er ADEME et offentligt organ for industri og handel, der hører under det franske miljøministerium. ADEME er resultatet af en sammenlægning af Kontoret for Luftkvaliteten, det franske energikontor og det nationale Kontor for Indsamling og Bortskaffelse af Affald. ADEME har kompetence på en lang række områder, hvilket bevirker, at det har en ledende rolle inden for forskning, oplysning og tjenesteydelser, alt imens det samtidig kan indgå aftaler med virksomhederne.

28. Med hensyn til Kommissionens påstand om, at oplysningerne om de trufne foranstaltninger er almene og kortfattede, anfører den franske regering i duplikken, at den efter en grundig undersøgelse, for så vidt angår to af de fem mål i henhold til direktivet, har indsamlet supplerende talmateriale for hele Frankrig.

29. Vedrørende mindskelsen af tungmetalindholdet i batterier og akkumulatorer har sagsøgte således vedlagt et skema over forskellen mellem kviksølvmængden i batterier, der sælges i Frankrig, og kviksølvindholdet i batterier, der er solgt siden 1990. Ifølge den franske regering viser dette skema, at de trufne foranstaltninger har været effektive, eftersom mængden af kviksølv i batterier solgt i Frankrig har været konstant faldende siden 1990, således at man kan konstatere, at stort set samtlige batterier, der nu sælges i Frankrig, ikke indeholder kviksølv.

30. Hvad angår fremme af forskning, nedbringelse af indholdet af farlige stoffer, anvendelse af mindre forurenende erstatningsstoffer i batterier og akkumulatorer og genanvendelsessystemer anfører den franske regering, at den arbejdsgruppe, som har været nedsat siden 1992, og som repræsentanter fra forskellige ministerier har været medlem af — dvs. at drøftelserne er af tværministeriel karakter — står bag oprettelsen af et organ, der skal varetage indsamling og bortskaffelse af bærbare batterier.

31. Hvad angår særskilt bortskaffelse af brugte batterier og akkumulatorer, der er nævnt i bilag I, har den franske regering anført, at Frankrig allerede råder over tilstrækkelige anlæg til behandling af alle brugte batterier og akkumulatorer. Opdelt på de i direktivet fastsatte kategorier, giver regeringen følgende oplysninger:

— På seks år er der konstateret en mærkbar stigning (femdobling) i mængden af behandlede nikkel-cadmium akkumulatorer. I denne henseende bemærker den franske regering, at den fortsatte stigning i genbrugsmængden skyldes en forbedring af indsamlingen og en forøget behandlingskapacitet, hvilket igen skyldes en bedre planlægning.

— Den franske regering vil indføre nye bestemmelser om indsamling og bortskaffelse af samtlige batterier og akkumulatorer. Disse bestemmelser skal gå videre end mindsteforpligtelserne i den første bekendtgørelse, hvorved direktivet blev gennemført i national ret.

— Med hensyn til batterier, der indeholder kviksølv, er mængden af indsamlede batterier på årsbasis konstant stigende. Sagsøgeren nævner endvidere forslag om bortskaffelsesmål for fremtiden.

— Med hensyn til ikke-bærbare blyakkumulatorer er genanvendelsesprocenten for denne type 85%, hvilket har været stabilt siden 1993.

32. Sagsøgte gør gældende, at Domstolen bør fastslå, at Den Franske Republik med henblik på at nå målene i direktivets artikel 6 måske ikke har vedtaget programmer i begrebets formelle betydning, men at den sammen med de erhvervsdrivende, forbrugerne og andre offentlige institutioner har truffet en lang række foranstaltninger til opfyldelsen af dette mål, og at visse af disse foranstaltninger har vist sig at være særlig effektive. Derfor påstår Den Franske Republik sig frifundet for Kommissionens påstande, efter at Domstolen har fastslået, at Den Franske Republiks manglende opfyldelse af forpligtelserne i henhold til den omtvistede artikel i direktivet blot er et rent formelt traktatbrud vedrørende offentliggørelse af programmer, eftersom direktivets mål er nået eller er ved at blive nået.

V — Stillingtagen

33. Ifølge Kommissionen har Den Franske Republik tilsidesat sine forpligtelser efter artikel 6 i direktivet. Det skal derfor nær-

mere fastlægges, hvad disse forpligtelser går ud på, eftersom parterne fortolker dem forskelligt.

34. Domstolen har allerede i vidt omfang fastlagt disse forpligtelser i nyere domme, henholdsvis dom af 28. maj 1998, Kommissionen mod Spanien [7], og af 21. januar 1999, Kommissionen mod Belgien [8]. Jeg vil i det væsentlige basere mig på disse domme med henblik på at tage stilling til, om Den Franske Republik har tilsidesat den dobbelte forpligtelse, som følger af direktivets artikel 6, en forpligtelse som på den ene side (a) pålægger den at udarbejde programmer med henblik på at nå målene i artikel 6, stk. 1, og på den anden side (b) pålægger den at meddele disse programmer til Kommissionen i overensstemmelse med bestemmelserne i artiklens stk. 2 og 3.

a) *Forpligtelsen til at udarbejde programmer*

35. I henhold til direktivets artikel 6, stk. 1, skal medlemsstaterne udarbejde programmer med henblik på at nå de fem mål, der opregnes i samme stykke.

36. Domstolen har fastslået, at »det følger af ordlyden af artikel 6 og direktivets generelle opbygning, at de forskellige problemer i forbindelse med særligt affald som batterier og akkumulatorer skal løses inden for en præcis tidsplan. Det bemærkes, at selv om der i forhold til direktivets mål er opnået visse resultater inden udløbet af direktivets frist for gennemførelse af programmerne, fritager dette ikke en medlemsstat fra at udarbejde programmerne« [9].

37. Domstolen har, meget betegnende, anført, at de af medlemsstaterne trufne foranstaltninger ikke må udgøre »en række

7 — Sag C-298/97, Sml. I, s. 3301.

8 — Sag C-347/97, Sml. I, s. 309. Jf. om det pågældende direktiv ligeledes dom af 11.7.1996, sag C-303/95, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 3859 (artikel 11 i direktiv 91/157 — ubestridt traktatbrud), af 13.11.1997, sag C-236/96, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6397, og den i fodnote 5 nævnte dom i sagen Kommissionen mod Frankrig.

9 — Jf. den i fodnote 8 nævnte dom i sagen Kommissionen mod Belgien, præmis 18. Som jeg anførte i mit forslag til afgørelse i samme sag (punkt 30), har direktivet bl.a. til hensigt at beskytte miljøet, således som det udtrykkeligt fremgår af dets betragtninger. Opfyldelsen af dette mål er nødvendigvis afhængig af en samtidig gennemførelse af for det første retsakter og for det andet faktiske handlinger; gennemførelsen afhænger ligeledes i vidt omfang af medlemsstaternes myndigheders og Fællesskabets samlede aktion i de sektorer, som har en miljømæssig interesse. Med andre ord kan nødvendigheden af en hensigtsmæssig planlægning af gennemførelse af det samlede antal programmer, som er indeholdt i direktivets artikel 6, ikke opfyldes gennem ad hoc-handlinger truffet af de nationale myndigheder i de sektorer, som skal være omfattet af planlægningen. Jf. også den i fodnote 7 nævnte dom i sagen Kommissionen mod Spanien, præmis 15 og 16, og mit forslag til afgørelse i samme sag, punkt 11.

regulerende indgreb eller enkeltstående handlinger, som ikke har en sådan karakter af planlægning og strukturering med henblik på at nå målene, at de kan anses for at være programmer i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 6« [10].

38. Endvidere har Domstolen fastslået, at de nationale programmer skal have karakter af egentlige »programmer« som fastsat i direktivets artikel 6. Således skal programmerne indebære »en forpligtelse til at kontrollere og ajourføre programmerne regelmæssigt og mindst hvert fjerde år«, dvs. indeholde »en præcis tidsplan for kontrol af programmerne, navnlig på grundlag af den tekniske udvikling og de økonomiske og miljømæssige forhold« [11].

39. I denne henseende fremgår det, som allerede nævnt i mit forslag til afgørelse i sagen Kommissionen mod Belgien (jf. fodnote 8), af anvendelsen af udtrykkene »mindskelse« og »fremme« i artikel 6, stk. 1, og af den omstændighed, at artiklen stiller krav om successive programmer, som dækker fireårs perioder, at der ikke er fastsat nogen kvantitativ grænse for den endelige gennemførelse af direktivets konkrete mål. Tværtimod fastsætter direktivet en dynamisk fremgangsmåde for en fortsat mindskelse af farlige stoffer, dvs. kviksølv og tungmetaller, der leder frem til et totalt forbud mod disse [12].

40. I den foreliggende sag er det uomtvisteligt, at Den Franske Republik ikke har udarbejdet programmer som foreskrevet i direktivets artikel 6. De foranstaltninger, som den hævder at have truffet, kan ikke anses for programmer i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 6. Den Franske Republik erkender i øvrigt selv udtrykkeligt, at de trufne foranstaltninger ikke har karakter af et program.

Hovedparten af disse foranstaltninger er ikke baseret på kvantitativt afgrænsede handlinger og har ikke nogen tidsplan, hvilket er træk, der kendetegner et pro-

10 — Jf. den i fodnote 8 nævnte dom i sagen Kommissionen mod Belgien, præmis 23.

11 — Jf. den i fodnote 8 nævnte dom i sagen Kommissionen mod Belgien, præmis 20.

12 — Jf. mit forslag til afgørelse i sagen Kommissionen mod Belgien (nævnt i fodnote 8), punkt 34.

gram [13]. Endvidere anfører Den Franske Republik i svarskriftet, at den har foretaget en grundig undersøgelse for at indsamle supplerende talmateriale for så vidt angår kun to af de fem mål, der er opstillet i direktivet. Heraf fremgår det, at det ikke, generelt set, drejede sig om foranstaltninger baseret på kvantitativt afgrænsede handlinger, hvis resultat har været genstand for en opfølgning, en kontrol, en revurdering og en ajourføring på grundlag af den tidsplan, som et program kræver. Det er under alle omstændigheder klart, at disse foranstaltninger, samlet set, tilsidesætter direktivets specifikke bestemmelser og ikke er i overensstemmelse med den præcise tidsplan, der er fastsat i direktivets artikel 6, dvs. de udgør ikke en række programmer af en varighed på fire år at regne fra den 18. marts 1993.

41. Endvidere er Den Franske Republiks henvisning til foranstaltninger, som skal træffes, eller som er under forberedelse — ud over at den indebærer en anerkendelse af både nødvendigheden af og, på nuværende tidspunkt, manglen på sådanne foranstaltninger — uden betydning i denne sag. Ifølge fast retspraksis skal spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og ændringer af forholdene i tiden derefter kan ikke tages i betragtning [14].

42. Sagsøgte gør på trods af disse omstændigheder gældende, at de pågældende mål er dækket af foranstaltningerne, og at tilsidesættelsen af artikel 6 derfor er rent formel. Dette argument er imidlertid ikke holdbart. Som allerede nævnt har Domstolen for det første fastslået, at de i direktivets artikel 6 nævnte mål kun kan nås gennem udarbejdelse af særlige programmer som fastsat i artiklen [15]. For det andet synes de foranstaltninger, som Den Franske Republik har erklæret at have truffet for at gennemføre direktivets fem mål, ikke indholdsmæssigt at være udtryk for en dynamisk og systematisk proces til mindskelse af farlige stoffer, dvs. kviksølv og tungmetaller, der skal føre til en fuldstændig fjernelse heraf, og foranstaltningerne har under alle omstændigheder ikke ført til dette resultat, hvilket fremgår af den franske regerings henvisning til foranstaltninger, der — eftersom det uomtvisteligt stadig er nødvendigt at træffe foranstaltninger — er under udarbejdelse. Endvidere fremgår den omstændighed, at samtlige de i direktivets artikel 6 specifikt nævnte mål endnu ikke er opfyldt, af, at den franske regering i sine processkrifter snart ikke nævner noget om opfyldelsen af målene, snart anmoder om, at man anerkender, at de i artiklen nævnte mål nås ved hjælp af foranstaltninger af en anden art, hvoraf nogle har vist sig særlig effektive.

13 — Jf. for så vidt angår betydningen af kvantitative oplysninger og en tidsplan med hensyn til vurderingen af, om det udarbejdede program er af passende karakter, dom af 5.10.1994, sag C-255/93, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 4949, præmis 20-27.

14 — Jf. f.eks. dom af 11.6.1998, forenede sager C-232/95 og C-233/95, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 3343, præmis 38.

15 — Jf. ovenfor i punkt 36, 37 og 38.

43. Det skal ligeledes bemærkes, at nogle af de foranstaltninger, som den franske regering påberåber sig til støtte for, at den har opfyldt målene i artikel 6 [16], som den selv nævner [17], er truffet af erhvervsorganer. Det er således åbenbart, at på trods af ADEME's virksomhed — der, som den franske regering anfører, har begrænset sig til gennemførelse af nogle af disse foranstaltninger — har Den Franske Republik ikke udarbejdet de nødvendige programmer på grundlag af bestemmelser i national ret, der sikrer en koordinering på området og har bindende virkning, som det kræves i overensstemmelse med Domstolens praksis [18]. Denne manglende centrale regulering, som ud fra et tvingende retsgrundlag kunne sikre planlægningen af de pågældende foranstaltninger i overensstemmelse med de særlige bestemmelser i direktivets artikel 6, er på ingen måde i overensstemmelse med direktivets mål, som i øvrigt udtrykkeligt omfatter medlemsstaternes forpligtelse til at udarbejde programmer. Eftersom det i betragtningerne til direktivet endvidere nævnes, at det er nødvendigt, at der sker en tilnærmelse af lovgivningerne ved hjælp af udarbejdelse af programmer og meddelelse af disse til Kommissionen, er det så meget mere udelukket, at disse nationale programmer opdeles i initiativer og foranstaltninger, som træffes af offentlige organer, hvis kompetence er af forskelligt omfang. Endvidere har Domstolen fastslået, at »enhver medlemsstat frit [kan] fordele kompetencen på nationalt plan, som den finder det hensigtsmæssigt, og kan gennemføre et direktiv ved foranstaltninger, der træffes af de regionale eller de lokale myndigheder, men medlemsstaten fritages ikke herved for forpligtelsen til at omsætte direktivets bestemmelser til bindende internretlige bestemmelser« [19].

44. Generelt set har man indtryk af, at den franske regering, i stedet for at anfægte realiteten i de klagepunkter, som Kommissionen retter mod den, egentlig forsøger at fremhæve de i Frankrig trufne initiativer og udførte handlinger af forskellig art med henblik på gennemførelsen af de specifikke mål, der er nævnt i direktivbestemmelsen, samtidig med, at regeringen fuldt ud er klar over det forhold, at disse initiativer og handlinger ikke, inden for fristerne og på passende måde, har gjort det muligt at opfylde forpligtelserne ifølge bestemmelsen.

45. Disse generelle bemærkninger giver efter min opfattelse tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at Den Franske Republik har tilsidesat sin forpligtelse til at udarbejde programmer i henhold til direktivets artikel 6, uden at det er nødvendigt at foretage en detaljeret gennemgang af de nævnte

16 — Jf. ovenfor i punkt 20 ff.

17 — Jf. i udpræget grad i punkt 6 i svarskriftet.

18 — Jf. f.eks. dom af 2.12.1986, sag 239/85, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 3645, præmis 7.

19 — Jf. dom af 28.2.1991, sag C-131/88, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 825, præmis 71.

forskellige foranstaltninger [20]. Selv om visse af de trufne foranstaltninger har positive virkninger på gennemførelsen af direktivets generelle mål, svarer de ikke til begrebet »program«, som det fremgår af direktivets artikel 6. Vedtagelsen af disse foranstaltninger kan derfor ikke anses for at opfylde forpligtelsen til rettidigt at udarbejde programmer, der er i overensstemmelse med de specifikke betingelser i direktivets artikel 6.

46. I modsætning til, hvad sagsøgte har hævdet, fritager en medlemsstats skønsbeføjelse, hvad angår midlerne til at gennemføre et direktiv, ikke medlemsstaten fra forpligtelsen til at gennemføre direktivet fuldt ud, og denne skønsbeføjelse kan ikke føre til en tilsidesættelse af specifikke forpligtelser såsom forpligtelsen til at vedtage programmer som fastsat i direktivets artikel 6.

47. I denne henseende er den franske regerings henvisning til den bekendtgørelse (97-1328), som er udstedt til gennemførelse af direktivet, og som er vedtaget uafhængigt af fristerne i direktivet og i den begrundede udtalelse, uden betydning for den foreliggende sag, der vedrører den specifikke forpligtelse efter direktivets artikel 6 og ikke den generelle forpligtelse til at efterkomme direktivet, som fremgår af

20 — Der kan ganske subsidiært fremsættes følgende bemærkninger angående hver enkelt gruppe foranstaltninger:

1. Hvad angår foranstaltningerne vedrørende det første mål i direktivets artikel 6 har Kommissionen med rette anført, for det første, at selv under hensyn til de forhold, den franske regering har påberåbt sig i duplikken, viser det sig, at der ikke foreligger programmer, som svarer til begrebet i direktivets artikel 6 (den omtvistede artikel), og som er i overensstemmelse med den fastlagte tidsplan; for det andet omfatter de trufne foranstaltninger udelukkende en bestemt kategori af batterier, mens direktivet ligeledes pålægger en forpligtelse til at træffe foranstaltninger for akkumulatorer; for det tredje udgør en simpel forespørgsel hos producenterne med henblik på at opnå et forbud mod salg af visse batterier ikke et program i den angivne betydning; for det fjerde synes målet med projektet (jf. ovenfor) om at forlænge blybatteriers levetid — et projekt hvis fremgangsmåde og tidsplan ikke er nærmere præciseret — primært at være en mindskelse af mængden af brugte batterier, et mål som ikke er i overensstemmelse med første mål i direktivets artikel 6.

2. Med hensyn til foranstaltningerne vedrørende direktivets andet mål viser det sig, at den nævnte »kampagne« ikke har form af et program, mens det forfulgte mål om angivelse af indholdet af tungmetaller, som Kommissionen anfører, synes at henhøre under anvendelsesområdet for direktivets artikel 4, stk. 2.

3. De foranstaltninger, som skal bidrage til gennemførelsen af det tredje mål i artikel 6, synes at udgøre en gruppe af enkeltstående initiativer, uden at der findes talmateriale og en tidsplan, som begrebet »program« kræver. Som Kommissionen endvidere bemærker, udgør den særskilte indsamling, som udføres af lokale organer, en foranstaltning, som henhører under direktivets artikel 7, hvorefter »1. Medlemsstaterne påser, at særskilt indsamling og i givet fald indførelse af et pantsystem tilrettelægges effektivt...«

4. Hvad angår de arbejdsgrupper, som den franske regering påberåber sig med henblik på at godtgøre, at foranstaltningerne til gennemførelsen af det fjerde mål i direktivets artikel 6 er blevet truffet, anfører Kommissionen med rette, at for det første vedrører disse gruppers arbejde kun indirekte direktivets mål, og for det andet påbegyndte den anden arbejdsgruppe først sit arbejde fire år efter den i direktivet fastsatte frist. Endvidere dækker disse to arbejdsgrupper kun en begrænset del af det tilstræbte mål i henhold til fjerde mål i direktivets artikel 6. Endelig mener jeg ikke, at oprettelsen af et organ, der skal stå for indsamlingen og bortskaffelsen af bærbare batterier — hvilket er resultatet af arbejdsgruppen, der har været nedsat siden 1992, jf. henvisningen hertil i duplikken — muliggør en gennemførelse af dette direktivmål i sin helhed.

5. Hvad angår foranstaltningerne til gennemførelse af det femte mål i direktivets artikel 6 er der anledning til at bemærke, at selv om de har haft positive resultater, skyldes det ikke de forhold, den franske regering påberåber sig, navnlig at de udgør koordinerede foranstaltninger inden for rammerne af specifikke programmer som fastsat i direktivets artikel 6. F.eks. medfører de nævnte former for økonomisk støtte ikke nødvendigvis, at der er etableret hensigtsmæssige programmer for særskilt indsamling. Endvidere nævner den franske regering foranstaltninger, hvis vedtagelse er nær forestående, og mål, som skal nås ved hjælp af en ny bekendtgørelse, men dette argument kan ikke begrunde det forhold, at programmer, som skulle have været vedtaget, ikke er vedtaget inden for den fastsatte tidsramme.

dettes artikel 11 [21]. I øvrigt har Domstolen fastslået, at »en medlemsstat... ikke [kan] påberåbe sig, at den ikke har truffet de til gennemførelse af det pågældende direktiv nødvendige foranstaltninger, til støtte for, at Domstolen undlader at tage stilling til en påstand om, at det fastslås, at der er sket en tilsidesættelse af en konkret forpligtelse, der følger af direktivet« [22]. Ifølge fast retspraksis kan en medlemsstat heller ikke påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser og frister, der følger af et direktiv, ikke overholdes [23].

48. På baggrund af ovenstående har Den Franske Republik, ved ikke inden for den fastsatte frist i direktivet — eller inden for fristen i Kommissionens begrundede udtalelse — at have truffet samtlige de foranstaltninger, som var nødvendige for at efterkomme direktivets artikel 6, tilsidesat de forpligtelser, som påhviler den i henhold til denne artikel, og følgelig bør Kommissionens påstand på dette punkt tages til følge [24].

b) *Forpligtelsen til at give meddelelse om programmerne*

49. I henhold til direktivets artikel 6, stk. 2, skal medlemsstaterne senest den 17. september 1992 meddele Kommissionen de programmer, som er udarbejdet efter artikel 6, stk. 2, for en periode på fire år, der begynder den 18. marts 1993. De skal derefter meddele samtlige ændrede programmer i god tid.

50. Det fremgår klart, at Den Franske Republik ikke har meddelt de nødvendige programmer til Kommissionen, hverken inden for den i direktivet fastsatte frist eller inden for den i Kommissionens begrundede udtalelse fastsatte frist.

Som Kommissionen anfører, uden at det bestrides af sagsøgte, er samtlige de foranstaltninger, som Den Franske Republik anser for at bidrage til gennemførelsen af de i direktivets artikel 6 nævnte mål, blevet meddelt Kommissionen i forbindelse med svarskriftet. Forud for dette havde Kommissionen kun fået meddelelse om den bekendtgørelse — oprindelig som et forslag og derefter som en endelig retsakt — som er udstedt til gennemførelse af direktivet (bekendtgørelse 97-1328), og som ligeledes er udstedt (30.12.1997) og meddelt Kommissionen (20.1.1998) uafhængigt af de fastsatte frister.

Det skal endvidere bemærkes, at Den Franske Republik selv erkender, at den har undladt at meddele de pågældende programmer, idet den hævder, at dens tilsidesættelse af forpligtelserne i henhold til den omtvistede artikel i direktivet udelukkende er et rent formelt traktatbrud, der består i ikke at have offentliggjort programmer.

21 — Jf. med hensyn til den sidstnævnte forpligtelse punkt 28 og fodnote 5 i dette forslag til afgørelse.

22 — Jf. dom af 11.8.1995, sag C-431/92, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 2189, præmis 23.

23 — Jf. f.eks. dom af 19.2.1998, sag C-8/97, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 823, præmis 8, og i den i fodnote 7 nævnte dom i sagen Kommissionen mod Spanien, præmis 14.

24 — Jf. f.eks. dom af 20.3.1997, sag C-294/96, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 1781, og af 5.10.1995, Kommissionen mod Frankrig, nævnt i fodnote 13, præmis 29.

51. Endelig er der ikke givet meddelelse om ændrede og ajourførte programmer — hvilket man heller ikke har kunnet — i henhold til bestemmelserne i artikel 6, stk. 3, idet Den Franske Republik hverken har udarbejdet et program, der er gyldigt i mindst en fireårig periode, som fastsat i direktivets artikel 6, stk. 3, eller rettidigt har givet meddelelse om de foranstaltninger, som den hævder at have truffet i forbindelse med de påtænkte programmer.

52. Det følger således heraf, at Den Franske Republik har tilsidesat den forpligtelse til at meddele de pågældende programmer, som følger af direktivets artikel 6, stk. 2 og 3.

53. Denne forpligtelse er ikke af rent formel karakter, men er væsentlig i det omfang den på den ene side i sig selv udgør en specifik forpligtelse, som udtrykkeligt er nævnt i artikel 6, stk. 2, og på den anden side gør det muligt for Kommissionen at føre kontrol med de nationale foranstaltninger. Domstolen fastslog i øvrigt i sagen Kommissionen mod Belgien, at »det... i den forbindelse [er] væsentligt, at medlemsstaterne, der har en sådan forpligtelse, meddeler Kommissionen de handlinger, som de påtænker at træffe bestemmelse om og udføre inden for de berørte områder. Det er først efter en gennemgang af disse kvantitative og tidsmæssige præciseringer, at Kommissionen kan vurdere, om de påtænkte foranstaltninger i henhold til direktivet faktisk bidrager til at gennemføre programmerne, der skal virkeliggøre direktivets mål« [25].

54. På baggrund af det anførte har Den Franske Republik tilsidesat sine forpligtelser efter direktivets artikel 6 ved ikke rettidigt, hvilket den selv erkender, at underrette Kommissionen om de trufne foranstaltninger og særligt ved ikke at give meddelelse om programmerne i henhold til artikel 6.

55. Som anført i mit forslag til afgørelse i sagen Kommissionen mod Belgien (jf. fodnote 8), mener jeg, at artikel 6's almindelige opbygning er udtryk for en samlet forpligtelse til at udarbejde og meddele de fastsatte programmer [26]. Såfremt man i den foreliggende sag vælger at fortolke forholdet som én enkelt forpligtelse, hvis formål er udarbejdelse og meddelelse af nødvendi-

25 — Jf. dom af 21.1.1999, nævnt i fodnote 8, præmis 17. Som nævnt i mit forslag til afgørelse i samme sag (punkt 46, 47 og 48) er der til meddelelsen om programmerne knyttet direkte og alvorlige følger for en effektiv gennemførelse af materielle forpligtelser efter direktivets artikel 6. Det pågældende direktiv er udstedt i henhold til artikel 100 A i EF-traktaten, dvs. dets formål er en tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion. Nærmere bestemt, som det fremgår af betragtningerne til direktivet, er tilnærmelsen af lovgivningerne nødvendig, fordi der, hvis de er af »forskelligartet indhold, vil... kunne opstå hindringer for samhandelen i Fællesskabet og konkurrencefordrejninger, og dette vil kunne få direkte virkninger for oprettelsen af det indre marked og dettes funktion«. Kontrollen af programmer, foranstaltninger og andre handlinger fra de nationale myndigheders side i den af direktivet regulerede sektor er således af stor betydning. For at muliggøre denne kontrol skal de af artikel 6 omfattede programmer ikke alene være udarbejdet, de skal tillige være meddelt Kommissionen. Derfor kan de konkrete forpligtelser efter direktivets artikel 6 ikke anses for at være opfyldt, når de foranstaltninger, medlemsstaterne har truffet, ikke er Kommissionen bekendt.

26 — Jf. punkt 28 og 46.

ge foranstaltninger, kan Domstolen, når den først har fastslået, at Den Franske Republik har tilsidesat sin forpligtelse til at give underretning om trufne foranstaltninger og om programmer ifølge direktivets artikel 6, anse tilsidesættelsen af denne artikel som fastslået, uden det i øvrigt er nødvendigt at afgøre, om de af den pågældende medlemsstat trufne foranstaltninger opfylder de øvrige betingelser i artikel 6.

VI — Forslag til afgørelse

56. Sammenfattende foreslår jeg Domstolen

1) at fastslå, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser efter artikel 6 i Rådets direktiv 91/157/EØF af 18. marts 1991 om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer

2) at pålægge Den Franske Republik at betale sagens omkostninger i henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2.